Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Directie Wetgeving

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Ons kenmerk
5678617/10/6

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Datum 20 december 2010
Onderwerp Groenboek contractenrecht

De leden van de VVD-fractie van uw Kamer stelden bij brief van 5 november jl. enkele vragen over het Groenboek over beleidsopties voor de ontwikkeling van een Europees contractenrecht voor consumenten en ondernemingen (hierna: het Groenboek). In deze brief ga ik mede namens de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in op de vragen. Het kabinet heeft een reactie op het Groenboek voorbereid die recent aan uw Kamer en de Tweede Kamer is verzonden (brief van 7 december jl., met kenmerk 5678620/10/6). Het kabinet steunt in ieder geval de ontwikkeling van een instrument (gereedschapskist) voor de Europese wetgever voor het maken van betere, consistentere, Europese wetgeving. Het kabinet steunt ook de ontwikkeling van een optioneel instrument voor Europees contractenrecht mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Het kabinet steunt geen Europees (contracten)recht dat het (contracten)recht van de lidstaten vervangt. In deze brief wordt enkele malen verwezen naar de kabinetsreactie.

Noodzaak Europees contractenrecht
De leden van de VVD-fractie begrijpen uit het Groenboek dat er belemmeringen zijn voor het sluiten van grensoverschrijdende overeenkomsten. Deze leden vragen of het kabinet die visie uit het Groenboek deelt, gelet op de Nederlandse handelshistorie en de mogelijkheid om informatie over het toepasselijk recht in andere lidstaten in te winnen.
Voor het sluiten van grensoverschrijdende overeenkomsten kunnen verschillende belemmeringen bestaan. Verschillen tussen het recht van lidstaten kunnen, ondanks de mogelijkheden om informatie over het recht van andere lidstaten te verkrijgen, belemmerend werken voor grensoverschrijdende handel. Het kabinet wijst er in de reactie op het Groenboek echter op dat ook bij volledige harmonisatie van het (contracten)recht van de lidstaten of bij een optioneel instrument voor Europees contractenrecht de interne markt belemmeringen zou blijven houden door onder meer verschillen tussen de lidstaten in taal en (kosten, inrichting en duur van) civiele procedures. Nederland heeft in haar kabinetsreactie de Commissie gevraagd om in de uit te voeren effectbeoordeling (*impact assessement*) duidelijk naar voren te laten komen in welke mate bedrijven worden belemmerd om grensoverschrijdend handel te drijven door het ontbreken van een instrument voor Europees contractenrecht.

De leden van de VVD-fractie vragen zich af voor wie een Europees contractenrecht een oplossing biedt. De genoemde leden zijn van mening dat de

noodzaak daartoe voor zowel consumenten als ondernemingen nauwelijks aanwezig is, gezien de voorgestelde kaderrichtlijn consumentenrechten en de mogelijkheid voor ondernemingen om een rechtskeuze te maken.
Het kabinet deelt de mening van de VVD-fractie dat van belang is te onderzoeken of er behoefte bestaat aan een Europees contractenrecht. De Europese Commissie heeft op haar website al bekend gemaakt een effectbeoordeling van een instrument voor Europees contractenrecht te zullen uitvoeren. Een dergelijke effectbeoordeling is noodzakelijk bij ieder wetgevingsvoorstel dat grote gevolgen heeft op economisch, sociaal of milieu terrein. In de reactie op het Groenboek vraagt het kabinet de Europese Commissie een effectbeoordeling uit te voeren met betrekking tot de bescherming van consumenten en de belangen van ondernemingen. Met name zou moeten blijken in welke mate bedrijven worden belemmerd om grensoverschrijdende handel te drijven door het ontbreken van een Europees contractenrecht. Tevens moet duidelijk worden wat de gevolgen zijn voor ondernemingen en consumenten van het ontbreken dan wel bestaan van een instrument voor Europees contractenrecht.

Rechtszekerheid
De leden van de VVD-fractie vragen tevens wat, met het oog op de rechtszekerheid, de winst is van een Europees contractenrecht als alternatief voor een nationaal recht. Deze leden wijzen er daarbij op dat over de uitleg van een Europees contractenrecht nog jurisprudentie moet worden ontwikkeld. Deze leden stellen daarnaast dat partijen door een keuze voor een nationaal recht al kunnen kiezen voor rechtszekerheid.
De leden van de VVD-fractie stellen terecht dat over de uitleg van een nieuw Europees contractenrecht nog jurisprudentie moet worden ontwikkeld. Dat geldt voor ieder nieuw instrument. De rechtszekerheid kan worden vergroot door zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande Europese instrumenten waarover al wel jurisprudentie bestaat. Daarom bepleit het kabinet in de reactie op het Groenboek de maximaal te harmoniseren onderdelen van de voorgestelde kaderrichtlijn consumentenrechten één op één over te nemen in een eventueel optioneel instrument.
Voor een grensoverschrijdende overeenkomst tussen ondernemingen kunnen partijen inderdaad al een rechtskeuze maken voor een toepasselijk nationaal recht. Een dergelijke rechtskeuze zet zowel de regelende als de dwingende regels van het zonder die rechtskeuze toepasselijke nationale recht opzij. Op die manier kunnen partijen hun rechtszekerheid vergroten. Dit vereist echter wel dat partijen het eens worden over een dergelijke rechtskeuze.
Op een grensoverschrijdende overeenkomst tussen ondernemingen en consumenten kunnen partijen maar een beperkte rechtskeuze maken. In veel gevallen blijven de dwingende regels van het recht van het land waar de consument zijn gewone verblijfplaats heeft van toepassing. Dit dient de bescherming van de consument. Het betekent wel dat op één overeenkomst het recht van verschillende lidstaten toepasselijk kan zijn. Een eventueel optioneel instrument zou ondernemingen en consumenten de mogelijkheid kunnen bieden om één set regels toe te passen op hun grensoverschrijdende overeenkomsten. Het kabinet wijst er in de reactie op het Groenboek wel op dat het opzij zetten van dwingende regels door een optioneel instrument voor grensoverschrijdende overeenkomsten alleen acceptabel is als het optioneel instrument zelf voldoende waarborgen bevat voor de bescherming van de consument. Denkbaar is dat lidstaten daarnaast de mogelijkheid krijgen om ervoor te kiezen aan partijen ook het optioneel instrument beschikbaar te stellen voor hun niet-grensoverschrijdende overeenkomsten.

Rol en inbreng bedrijfsleven
De leden van de VVD-fractie verbazen zich erover dat de groep van rechtsdeskundigen die de Europese Commissie heeft ingesteld geen vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven bevat. Deze leden achten de consultatieronde over het Groenboek niet toereikend om te beoordelen of een Europees contractenrecht nuttig en nodig is.
In het Groenboek nodigt de Europese Commissie een ieder uit te reageren op de opties en vragen die het Groenboek bevat. Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de behoefte aan een instrument voor Europees contractenrecht zou het kabinet verwelkomen als zowel van de zijde van ondernemingen als van de zijde van consumenten op het Groenboek wordt gereageerd. Het kabinet is met de leden van de VVD-fractie van oordeel dat het Groenboek niet toereikend is om het nut en de noodzaak van een instrument voor Europees contractenrecht te beoordelen. Om die reden ondersteunt het kabinet als gezegd het voornemen van de Europese Commissie tot het uitvoeren van een effectbeoordeling. Naast de groep van rechtsdeskundigen heeft de Commissie een stakeholdersgroep ingesteld die het werk van de groep van deskundigen volgt. In deze stakeholdersgroep zitten vertegenwoordigers van de Europese koepel van consumentenorganisaties, BEUC, en vertegenwoordigers van de Europese koepel voor ondernemers, BusinessEurope. Deze stakeholdersgroep volgt en adviseert de deskundigengroep daar waar nodig.

De Minister van Veiligheid en Justitie,